

Ortadoğu Güncesi
21 Mayıs-20 Haziran 2011
Günce No: 31-32

Hazırlayanlar:
Göksenin Üstün
ORSAM Asistanı
TOBB ETU Uluslararası İlişkiler Bölümü

21 Mayıs: Suriye'nin çeşitli kentlerinde bugün gerçekleştirilen yönetim karşıtı protestolarda, güvenlik güçlerinin protestoculara açtıkları ateş sonucu ölenlerin sayısı 44'e yükseldi.

21 Mayıs: Suriye'nin Türkiye sınırına yakın İdlip kenti ile Cisir ilçesinden gelen 6 yaralı Antakya Devlet Hastanesine sevk edildi.

21 Mayıs: Yemen muhalefeti, Körfez ülkelerinin hazırladığı iktidar değişimi planını imzaladı.

22 Mayıs: Müslüman Kardeşler Örgütü, 60 yıl aradan sonra Mısır'ın başkenti Kahire'de yeniden kurduğu genel merkez binasını törenlerle açtı.

22 Mayıs: ABD Başkanı Barack Obama'nın, İsrail-Filistin görüşmelerinde 1967 sınırlarının esas alınması çağrısına olumsuz yanıt veren İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu, "ABD ile bu konudaki görüş ayrılığının abartıldığını" söyledi.

22 Mayıs: Suriye güvenlik güçleri tarafından, bu ülkedeki ayaklanmaların başlamasından bugüne kadar öldürülenlerin sayısı muhalif grupların verdiği rakamlara göre 900'ü aştı.

22 Mayıs: İslam Konferansı Örgütü Genel Sekreterliği, Suriye'de tırmanan şiddet olaylarından endişe duyduklarını belirterek, diyalog ve reformlara bir an önce başlanması çağrısında bulundu.

22 Mayıs: ABD Başkanı Barack Obama, İsrail'in en büyük lobilerinden birisi olan AIPAC'ta konuştu ve iki ülke arasındaki ilişkiyi "kırılmaz" diye tarif etti.

23 Mayıs: ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esad'a, ülkesinde şiddeti durdurması çağrısında bulundu.

24 Mayıs: İran, dünya genelinde insanlığa karşı suç işlemek ve insan hakları ihlallerinden dolayı 26 Amerikalı üst düzey yetkiliyi "kara listeye" alacağını bildirdi.

24 Mayıs: Ürdün Libya'da muhaliflerin kurduğu Ulusal Geçiş Konseyi'ni tanıdı.

24 Mayıs: Moskova'da temaslarda bulunan El Fetih, Hamas ve diğer Filistin örgütleri temsilcileri Birleşmiş Milletler'e tam üye olmak istediklerini ve Rusya'nın da kendilerini desteklediğini açıkladı.

24 Mayıs: İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu, barış için "Yahudilerin atalarının anayurt topraklarından bir kısmını" devretmeyi de içine alan, acı tavizler vermeye hazır olduklarını" ve Filistin topraklarının genişliği konusunda "cömert" olacaklarını belirtti.

25 Mayıs: Suriye Cumhurbaşkanı Beşşar Esad, ülkede barışı güvence altına almak ve reformları hızlandırmak için elinden gelen her şeyi yapacağını söyledi

25 Mayıs: İsrail'in Mavi Marmara gemisine saldırısı sırasında hayatını kaybeden ABD-Türk vatandaşı Furkan Doğan ve filodaki diğer Amerikan vatandaşları ile ilgili olarak ABD'de dava açıldı.

25 Mayıs: Mısır'da son yıllarda Türkçe öğrenmek isteyen gençlerin sayısında gözle görülür bir artış yaşanıyor.

25 Mayıs: Filistin Ulusal Yönetimi Başkanı Mahmud Abbas, Ortadoğu barış sürecinde Eylül ayı itibariyle ilerleme sağlanamaması durumunda BM'den tanınmayı isteyeceklerini söyledi.

25 Mayıs: Mısır'da yaşanan devrim süreciyle birlikte kurulan parti sayısında patlama yaşanıyor. Hıristiyanlar, komünistler, bir dönem yasaklı olan İslami grupların neredeyse tamamı parti kurarak sesini duyurmaya çalışıyor. İslami grupların kurduğu partilerin isimlerinin ise Türkiye'deki mevcut partilerle isim benzerliği dikkat çekiyor.

25 Mayıs: Suriye'nin Ankara'ya Büyükelçi olarak eski hükümette ekonomiden sorumlu devlet bakanı ve başbakan yardımcısı olan Abdullah Derdariy'i atandığı belirtildi.

25 Mayıs: Mısır, Libya muhaliflerinin merkezi Bingazi'ye, resmi temsilci gönderecek.

26 Mayıs: Filistin yerel haber ajanslarından Ma'an, El Fetih ile Hamas yetkililerinin, Filistinli gruplar arasında diyalogun artırılmasını öngören bir toplantı çerçevesinde Ankara'da bir araya geldiklerini bildirdi.

26 Mayıs: ABD, Pakistan hükümetinin resmi talebi üzerine, bu ülkedeki askeri varlığını azaltmaya başladığını bildirdi.

26 Mayıs: Tunus Bağımsız Seçim Komisyonunun Başkanı Kamil Cendubi, ülkede genel seçimlerin 24 Temmuz'da değil 16 Ekim'de yapılacağını söyledi.

26 Mayıs: Yemen'de güvenlik güçleri ile Ahmar aşireti arasında devam eden çatışmaların üçüncü gününe girilirken ölenlerin sayısının 63, yaralıların sayısının ise 110 olduğu açıklandı.

26 Mayıs: Fransa, Yemen'de giderek artan çatışmalar ve ölümlerden dolayı yine Devlet Başkanı Ali Abdullah Salih'i suçladı.

27 Mayıs: G-8'e üye ülkelerin liderleri, Yemen liderinin istifa sözünü tutmasını istedi.

27 Mayıs: Fransa'da yapılan G-8 Zirvesi'nden demokrasiye geçmeye çalışan Arap ülkelerine 40 milyar dolarlık destek sözü çıktı. Dünya liderleri, Arap dünyasında otokrat rejimlere tüm desteklerin kesilerek, demokratlara aktarılacağı mesajını verdi.

27 Mayıs: Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad ile telefonda görüştü.

27 Mayıs: Mısır'da bazı muhalif gruplar, Tahrir Meydanı'nda yaptıkları protesto gösterisi ile ülkedeki askeri yönetimden demokratik reformlar konusunda esaslı icraatlar yapmasını istedi.

27 Mayıs: Suriye'nin çeşitli kentlerinde Cuma namazının ardından çıkan olaylarda 9 kişi hayatını kaybetti.

27 Mayıs: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Suriye'de görmek istediklerinin Beşar Esad öncülüğünde bir reform olduğunu söyledi.

28 Mayıs: Mısır, Refah sınır kapısını daimi olarak açtı. Sınır kapısının açılmasıyla Gazze'ye 4 yıldır uygulanan ambargo kısmi olarak hafifletilmiş oldu.

28 Mayıs: Arap Birliği, Filistinliler için BM'ye tam üyelik arayışına girecek.

30 Mayıs: ABD'nin saygın gazetelerinden New York Times, Türkiye'nin Ortadoğu ülkeleriyle vizeleri kaldırarak "Ortadoğu Ticaret Bölgesi"nin oluşumunu teşvik ederek ve popüler kültürünü bölgeye ihraç ederek bölgeyi yeniden bütünleştirmeye çalıştığı" yorumunu yaptı.

30 Mayıs: İsrail'in Mavi Marmara saldırısının ardından BM Güvenlik Konseyinin kabul ettiği Başkanlık Açıklaması uyarınca BM Genel Sekreterinin talebiyle oluşturulan BM Soruşturma Komisyonunun görev süresi uzatıldı.

30 Mayıs: Türkiye, Mısır yönetiminin, Gazze Şeridi ve Mısır arasındaki Refah Kapısı'nı daimi şekilde açma kararını memnuniyetle karşıladı.

30 Mayıs: Afganistan'da 2001 yılında ABD öncülüğünde başlayan askeri müdahaleden bu yana ölen yabancı askerlerin sayısı 2 bin 500'e yaklaştı.

31 Mayıs: Afganistan Devlet Başkanı Hamid Karzai, ülkede sivillerin ölümüne sebep olan NATO'ya sert tepki gösterdi.

31 Mayıs: Antalya'da bir otelde kalan Suriye lideri Beşar Esad taraftarı bir grup, ellerinde posterlerle gösteri yaptı.

31 Mayıs: Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad, genel af yasasını onayladı.

31 Mayıs: Değişim isteyen Suriyeli muhalifler, Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'ın "Müslüman Kardeşler" örgütü dahil genel af ilan etmesini yeterli bulmadı.

1 Haziran: Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'ın siyasi af çıkarması muhaliflerini tatmin etmedi. Esad'ın bu adımı atmakta geç kaldığını söyle-

yen Müslüman Kardeşler'den Molham Al Drobi, "Esad, bugün söylediğini üç ay önce söyleseydi her şey bambaşka olurdu" dedi.

1 Haziran: ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Mark Toner, Gazze'ye ikinci yardım filosunun gönderilmesi planlarına dair kaygılarını Türk hükümetiyle paylaştıklarını söyledi.

1 Haziran: ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esad'ın ciddi reformlar yapmaması halinde hükümetini koruyamayacağını söyledi.

1 Haziran: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Suriye'de genel af ilan edilmesinin olumlu bir gelişme olduğunu belirterek, "siyasi reformların yapılabilmesi için genel af gerekliydi" dedi.

1 Haziran: Yemen'de, güvenlik güçleriyle bir aşiret liderine bağlı kişiler arasında çıkan çatışmalarda 37 kişi öldü.

1 Haziran: Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esad, siyasi suçları da kapsayan tarihi affı onayladı. Esad'ın onayladığı genel af 31 Mayıs 2011 tarihinden önce işlenen suçları kapsıyor.

1 Haziran: Suriyeli bir grup muhalif tarafından Antalya'da düzenlenen "Suriye'de Değişim Konferansı"nda muhalifler, rejimin değişmesini ve Devlet Başkanı Beşşar Esad'ın Lahey'de yargılanmasını istiyor.

1 Haziran: Eski Mısır Devlet Başkanı Hüsnü Mübarek ve oğulları, 3 Ağustos'ta hakim karşısına çıkıyor.

1 Haziran: Suriye'nin orta kesimlerindeki Rastan kentinde hükümet güçlerinin muhaliflerine yönelik operasyonlarında ölenlerin sayısının 25'e çıktığı bildirildi.

1 Haziran: Libya'da hem hükümet güçlerinin hem de muhaliflerin savaş suçu işlediğini bildiren BM uzmanlar kurulu, Libya'daki olaylarda 10 ila 15 bin kişinin öldüğünü tahmin ettiklerini bildirdi.

2 Haziran: İsrail'in tüm uyarı ve tehditlerine rağmen Haziran sonunda yola çıkacağı belirtilen ikinci Gazze filosunda ABD'li bir geminin de yer alacağı bildirildi.

2 Haziran: Ürdün Maliye Bakanı Muhammed Ebu Hammur, ülkenin istikrarsız ekonomisine destek için Suudi Arabistan'ın 400 milyon dolar hibe yardımında bulunduğunu açıkladı.

3 Haziran: Antalya'da 3 gün süren ve çoğunluğunu Suriye dışında yaşayan muhaliflerin oluşturduğu 'Değişim İçin Suriye Konferansı' sona erdi. Konferansa katılanlar ülkelerine dönmeye başladı.

3 Haziran: Yemen'de aşiretlerle hükümete bağlı askerler arasında başladığı 23 Mayıs'tan beri ilk kez Devlet Başkanı Ali Abdullah Salih'in sarayına yönelik bir saldırı düzenlendi. Saldırıda Salih'in yanı sıra Yemen Başbakanı, Başbakan Yardımcısı, Meclis Başkanı ve Sana Valisi'nin de bulunduğu 7 yetkili yaralandı.

4 Haziran: Suriye'de dün düzenlenen gösterilerde, 48'i Hama kentinde olmak üzere toplam 53 kişinin yaşamını yitirdiği bildirildi. Suriye'nin Türkiye sınırına yakın yerlerde yaşayan ve ülkelerindeki olaylarda yaralanan birisi ağır yaralı 4 kişi, Hatay'ın Yayladağı ilçesi Güveççi köyü sınırına geldi.

5 Haziran: Golan Tepeleri'nde, ateşkes hattını aşmaya çalışan Suriyeli ve Filistinlilere İsrail tarafından açılan ateşte ölenlerin sayısı 20'ye yükseldi.

5 Haziran: Suriye'de güvenlik güçlerinin, dün bu yana düzenlenen protesto gösterilerinde 35 kişiyi öldürdüğü öne sürüldü.

6 Haziran: Irak'ın başkenti Bağdat'ın kuzeyindeki Tikrit'te hükümet binalarına düzenlenen saldırıda 13 kişi öldü.

6 Haziran: Suriye insan hakları gözlem örgütü adlı bir sivil toplum kuruluşu, ülkenin çeşitli yerlerinde dün çıkan olaylarda 35'i kuzeybatıda olmak üzere 40 kişinin öldüğünü bildirdi.

7 Haziran: ABD, Suriye'yi, Golan Tepeleri'ndeki ateşkes hattında meydana gelen olayların arkasında olmakla suçlayarak, "İsrail'in kendini savunma hakkı olduğu" düşüncesini öne sürdü.

7 Haziran: Fransa Dışişleri Bakanı Alain Juppe, Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esad'ın "ülkeyi yönetmek için meşruiyetini kaybettiğini" söyledi.

7 Haziran: Suriye'de yaşanan kargaşa devam ediyor. Resmi kaynakla, muhaliflerin 'pusu, çatışma, bombalamalar' sonunda 120 polisi öldürdüğünü bildiriyor.

7 Haziran: İran'ın Kızıldeniz'e savaş gemileri ve denizaltılar gönderdiği bildirildi.

7 Haziran: Suudi Arabistan'da bir danışma kurulu görevi yapan Şura Konseyi, kadınların da yerel seçimlerde oy kullanmasına izin verilmesi gerektiğini açıkladı.

9 Haziran: Suriye'deki olaylar nedeniyle son 24 saat içinde 1050 kişinin daha Türkiye'ye sığındığı bildirildi.

9 Haziran: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Libya Temas Grubu toplantısına katılmak üzere Birleşik Arap Emirlikleri'ne (BAE) geldi.

9 Haziran: Libya'da muhaliflerin, maaşları ödeme ve gıda temini için 3 milyar dolara ihtiyaçları olduğu belirtildi.

9 Haziran: Ürdün Kralı Abdullah, yaklaşık 6 milyon nüfusa sahip ülkede 1 milyon "suçlu"yu affetti.

9 Haziran: Rusya Dışişler Bakanlığı sözcüsü Aleksandr Lukaşeviç, Suriye'deki siyasi olayların dünya güvenliğini tehdit etmediğini, bu sebeple Rusya'nın Suriye'ye yönelik herhangi Birleşmiş Milletler yaptırımına destek vermeyeceğini açıkladı.

9 Haziran: Fransa, Libya'da muhaliflerin kurduğu Geçici Ulusal Konsey'e 290 milyon avro verecek.

10 Haziran: İslam Konferansı Teşkilatı (İKT) Genel Sekreteri Ekmeleddin İhsanoğlu, "Arap halkları tarihin karanlık derinliklerinden çıkıp zamanın akışına ve bağlamına katılmak istiyorlar. Bu haklı talepleri, bu demokratik talepleri müspet bir şekilde karşılamak lazım. Devlete karşı isyan hükümetlere karşı itaatsizlik şeklinde görmemek lazım" dedi.

10 Haziran: Yayladağı-Suriye sınırında yaşayan Muhammed Salih, Türkiye'ye sığınan Suriyelilerden. Sınırın öte tarafında tam anlamıyla bir dram yaşandığını anlatan Salih, insani yardımlarından dolayı Türkiye'ye minnettar olduklarını söyledi.

10 Haziran: Rusya Stratejik Araştırmalar Enstitüsü'nden siyasi uzmanı Anna Glazova, son dönemlerde İsrail-Türkiye ilişkilerinin gerginleşmesine dikkat çekerek, "İsrail, Türkiye'yi istikrarsızlaştırmak için Kürt bölücülerle ilişkilerini artırdı" dedi.

12 Haziran: Bahreyn'in başkenti Manama'da, ülkenin önde gelen Şii partisinin çağrısıyla düzenlenen gösteriye 10 binin üzerinde kişi katıldı.

12 Haziran: Ürdün Kralı Abdullah, gelecekteki kabinenin seçilmiş bir parlamento çoğunluğuyla oluşturulacağını söyledi.

12 Haziran: Türkiye'nin Şam Büyükelçiliğine, bugün Suriye'de yönetim taraftarı yaklaşık 2 bin kişilik bir grup tarafından saldırı düzenlendi.

13 Haziran: İngiltere Dışişleri Bakanı William Hague, "Türkiye'nin Suriye üzerindeki etkisini kullanmaya ihtiyacımız var" dedi.

13 Haziran: Ürdün Kralı Abdullah'ın konvoyunun, ülkenin güneyindeki Tafle kentine giderken saldırıya uğradığı bildirildi.

13 Haziran: İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu, Türkiye'de AK Parti'nin yüzde 50 oranında oyla yeniden seçilmesinin ardından yaptığı açıklamada Türkiye ile ilişkilerini geliştirmek istediğini söyledi.

13 Haziran: BM Genel Sekreteri sözcüsü Martin Nesirky, "Türk hükümeti Suriyeli sığınmacılar için çok hızlı ve çok cömert bir şekilde yardımda bulundu" dedi.

13 Haziran: Arap Birliği tarafından düzenlenen "Türk Deneyimi ve Kalkınma Tecrübesi" isimli çalışma toplantısı, Mısır'ın başkenti Kahire'deki Arap Birliği genel merkezinde yapıldı.

14 Haziran: Suriye'nin başkenti Şam'daki Türk Büyükelçiliği önünde seçim gecesi Türkiye aleyhine protesto gösterisi düzenlenirken, ülkede ayaklanmanın başladığı Dera kentinde ise Başbakan Tayyip Erdoğan'a destek gösterisi düzenlendi.

14 Haziran: Dün akşam Suriye yönetimi taraftarlarının Şam'da yaptıkları eylemde Türkiye, ABD ve Fransa bayrakları yakıldı.

14 Haziran: Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad ile telefonda görüştü.

15 Haziran: İsrail'in Jerusalem Post gazetesi, donanmanın yeni Gazze filosunun gelişi öncesinde bugün büyük çaplı bir tatbikat yapacağını duyurdu.

15 Haziran: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Suriye'deki gelişmelere kayıtsız kalamayacağını belirterek, "Suriye bizim için sıradan bir dış mesele değildir, olamaz" dedi.

15 Haziran: Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'ın özel temsilcisi Hasan Türkmani ve beraberindeki heyeti kabul etti.

16 Haziran: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Suriye'nin reform iradesini halkın ve uluslararası toplumun algılayacağı şekilde göstermesi gerektiğini söyledi. Davutoğlu, sınırın öteki tarafında bulunan Suriyelilere de insani yardımda bulunması için gerekli talimatların verildiğini belirtti.

17 Haziran: ABD Genelkurmay Başkanı Oramiral Mike Mullan, terör örgütü El Kaide'nin öldürülen lideri Usame Bin Ladin'in yerine getirilen Eymen El Zevahiri'yi de yakalama sözü verdi.

17 Haziran: Suriye'nin birçok kentinde yönetim karşıtı protestolar düzenleniyor. Muhaliflerin Şeyh Salih El Ali Cuması olarak adlandırdıkları bugünde Şam banyöleri Artuz, Deraya'nın yanı sıra Humus, İdlib, Dera ve Der el-Zour gibi birçok kentte yönetime karşı protesto gösterileri düzenlendi.

17 Haziran: Suriye'de, güvenlik güçlerinin açtığı ateşte ölenlerin sayısının 16'ya yükseldiği bildirildi.

18 Haziran: Ülkelerinde yaşanan olaylardan kaçarak Türkiye'ye sığınan Suriyelilerin sayısının 10 bin 114'e ulaştığı bildirildi.

20 Haziran: Suriye'deki muhalifler, Devlet Başkanı Beşar Esad'ın konuşmasından sonra, rejim değişikliğini içermeyen her türlü diyalogu "yararsız" diye niteleyerek, "devrimin" sürdürülmesi çağrısı yaptılar.

20 Haziran: Eski Tunus Devlet Başkanı Zeynel Abidin Bin Ali ve eşi Leyla Trabelsi, غيابında yargılandıkları davada 35'er yıl hapis cezasına çarptırıldıkları bildirildi.